

Massa a prop d'Espanya i molt lluny de Dinamarca

Mercè Jou, Ricard Font, Albert Castellanos, Germà Bel i Roger Medina participen en un debat sobre el model nòrdic organitzat per Nació Digital i Catalans Lliures a l'Ateneu Barcelonès

El debat a l'Ateneu. | Martí Juanola

"A Catalunya no n'hi ha de suecs". La frase és de Josep Pla i era l'opinió de l'escriptor empordanès sobre l'emmirallament que hi va haver fa uns anys, als setanta, envers una Suècia que es va convertir en un referent per un sector de la Catalunya antifranquista. Fins i tot Jordi Pujol parlava del model socialdemòcrata nòrdic. Molt més recentment, s'ha esmentat sovint Finlàndia com a model d'escola pública de qualitat.

El procés sobiranista ha obert debats sobre els models d'una Catalunya republicana i lliure. Ara, la "causa" de Dinamarca ha guanyat adeptes. Per això, **Nació Digital**, el *think tank* Catalans Lliures i l'Ateneu Barcelonès han organitzat un debat entorn la pregunta "Podem ser la Dinamarca del sud?"

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/169487/directe/segueix/debat/podem/ser/dinamarca/sud/organitzat/naciodigital>), acollit per aquest darrer. Hi han participat Albert Castellanos, d'ERC; Ricard Font, del PDECat; Mercè Jou, de Demòcrates; l'economista Germà Bel, i l'investigador Roger Medina. Han estat moderats per la periodista d'aquest diari Aida Morales.

Ferran Casas, sotsdirector de **Nació Digital**, ha introduït el debat, situant-lo en la necessitat de seguir plantejant "des del rigor" de les dades i les idees com es vol que sigui el país, un tema al que el sobiranisme ha de donar resposta per respondre amb solvència determinades preguntes.

La voluntat de construir un estat propi porta a la recerca de models d'estat i emergeixen els països europeus més emblemàtics de l'estat del benestar com són els nòrdics i que no sempre ens obliguen a triar entre el blanc i el negre.

Un model de treball poc nòrdic

Albert Castellanos ha obert el foc al plantejar les característiques del model de treball espanyol, on des del 1985 totes les reformes laborals han obert la via de la temporalitat, creant dos règims laborals: l'indefinit i el temporal, model que no incentiva la formació ni la productivitat i impedeix un mercat laboral únic. "El model danès -ha assegurat Castellanos- es caracteritza per la felixisuretat, que protegeix els drets del treballador més que el lloc de treball".

Ricard Font: "O hi ha confiança entre els actors socials o un model com Itàlia"

Mercè Jou ha alertat sobre les mancances en formació, especialment evidents en formació professional. A diferència de Dinamarca, la figura de l'empresari i la del treballador formen aquí dos universos contraposats que es veuen mútuament com a adversaris. Jou ha defensat "més flexibilitat a les empreses, però també més protecció als assalariats". A Dinamarca, un aturat sol trobar una nova feina en pocs mesos. Com a contrapunt, Roger Medina, de Catalans Lliures, ha subratllat la flexibilitat laboral del model danès, amb el cost baix que suposa a Dinamarca l'acomiadament.

Ricard Font, del PDECat, ha propugnat la creació d'una agència de formació que crei una xarxa social similar a la que funciona a Dinamarca i facilita la reubicació professional. Ha recordat que a Catalunya hi ha prop de 500.000 aturats, la meitat dels quals no tenen la titulació d'ESO.

Germà Bel: "Cal evitar el drama que s'acomiadi un treballador perquè és més barat que un altre"

L'economista Germà Bel ha defensat el contracte únic i ha advertit que "cal evitar el drama que s'acomiadi algú pel fet que és més barat". Ha explicat que als països escandinaus solen tenir una organització sindical potent, de sindicat únic, mentre que a l'estat espanyol hi ha un sistema de competència sindical, el que dificulta els grans acords de concertació. Bel ha afirmat que més que de flexisuretat, és la flexibilitat el tret essencial del model nòrdic ("han afegit seguretat perquè dona certesa a la gent").

Regulació versus flexibilitat

Hi ha hagut una gran coincidència entre tots els ponents pel que fa a la necessitat de combatre l'exces regulatori. Bel ha fet una crítica severa de la cultura regulatòria espanyola, hereva de la francesa. "Un país petit no pot decidir res, s'ha d'adaptar, com han fet els països nòrdics". L'economista s'ha mostrat escèptic sobre la voluntat real d'anar cap a un model menys regulatori. Castellanos ha compartit aquesta crítica, tot afegint que per molts polítics, "fer política és fer lleis", tot i que després no es preocupen que es compleixin o siguin eficaços.

Font ha assegurat que el sistema de regulació ha complicat la vida a tots els actors socials i

només hi ha dos models: l'escandinau, basat en la confiança dels ciutadans en els seus administradors, o l'italià, en què la societat i l'economia sap avançar al marge de la política. "O hi ha confiança entre els actors socials o un model com Itàlia", ha sentenciat.

Roger Medina: "El cas danès mostra que no és el mateix quantitat que qualitat de govern"

Roger Medina ha incidit en la facilitat de crear empreses a Dinamarca -tercer país en el rànquing europeu- enfront Espanya -en el lloc trenta-. Medina ha subratllat la diferència entre "quantitat i qualitat de govern", ja que els països nòrdics tenen l'etiqueta de socialdemòcrates, però que demostren una gran eficàcia en la gestió pública.

Impostos i prestacions

Castellanos ha posat el dit a la nafra en política fiscal: "No es pot voler prestacions nòrdiques amb fiscalitat llatina", tot assenyalant que l'estat del benestar de països com Dinamarca implica un fort esforç fiscal. És la contrapart de la flexibilitat laboral.

Albert Castellanos: "No podem tenir prestacions daneses i fiscalitat llatina"

Mercè Jou ha advocat per gestionar molt millor els impostos: "Potser tenim una pressió fiscal més baixa que a Dinamarca, però l'IRPF que hem d'assumir ja és prou elevat". Jou ha defensat que "s'incrementi més l'eficiència perquè hi ha un 18-20% del PIB que resta fora de control, es persegueix la gent que està 'fixada' però l'esforç per combatre el frau fiscal és del tot insuficient".

Mercè Jou: "Més que incrementar impostos, el que cal és gestionar-los millor"

Medina s'ha referit a l'estructura fiscal danesa, amb un IVA únic, mentre que a Espanya hi ha diverses franges d'IVA, però és dels països que acaben recaptant menys en aquest impost. Ha dit que si es parla de riquesa i patrimoni cal tenir en compte que hi ha tres tipus de desigualtats: en renda, riquesa i consum.

Les pensions, una altra comparació odiosa

Medina ha estat molt crític amb el sistema de pensions espanyol i les reformes que ha patit, que segons ell ha estat una suma de pedaços. Segons ell, cal una reforma efectiva, de tots els seus components. Ha esmentat que a Suècia el sistema de pensions és molt més flexible, i permet allargar l'edat de jubilació si també s'allarga l'esperança de vida.

Font ha vinculat sistema de pensions a política familiar i ha advertit que "si no hi ha moltes persones treballant i cobren uns sous elevats, hi ha un problema seriós". Per ell, el problema és

molt estructural, i els països nòrdics ho han afrontat, amb uns ingressos salarials importants: "Cal tenir dos o més fills i que acabin l'ESO" per poder garantir el futur.

Al final del debat batejava la idea que Catalunya està massa a prop d'Espanya, emmirallada no pas en el model nòrdic sinó en el francès, i molt lluny de Dinamarca. Potser en això Josep Pla tenia bona part de raó.